

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ivo Pospíšila, soudkyně Sylvy Šiškeové a soudce Petra Pospíšila v právní věci žalobkyně: **obec Hrušovany u Brna**, se sídlem Masarykova 17, Hrušovany u Brna, zastoupena JUDr. Milanem Vašíčkem, MBA, advokátem se sídlem Dominikánské náměstí 656/2, Brno, proti žalovanému: **Obvodní báňský úřad pro území krajů Jihomoravského a Zlínského**, se sídlem Cejl 481/13, Brno, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v nezahájení řízení o změně a zrušení dobývacího prostoru, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **České štěrkopísky spol. s r.o.**, se sídlem Cukrovarská 34/41, Praha 9, zastoupena Mgr. Tomášem Uherkem, advokátem se sídlem Jandova 208/8, Praha 9, v řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 4. 2. 2026, č. j. 29 A 80/2024 – 395, o návrhu osoby zúčastněné na řízení na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **s e n e p ř i z n á v á** odkladný účinek.
- II. Osobě zúčastněné na řízení **s e u k l á d á p o v i n n o s t** zaplatit ve lhůtě 3 dnů od doručení tohoto usnesení soudní poplatek ve výši 1 000 Kč za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně se před krajským soudem domáhala vůči žalovanému ochrany před nezákonným zásahem spočívajícím v nezahájení řízení o změně či zrušení dobývacího prostoru z moci úřední [§ 27 odst. 4 a 8 zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon)], jenž leží na jejím území. Jako důvody pro zahájení řízení uvedla, že: 1) zde neprobíhá těžba a nepředpokládá se, že se v ní bude pokračovat; 2) těžba by ohrozila jakost podzemních vod a sysla obecného, který se na území dobývacích prostor nachází a je kriticky ohroženým druhem; 3) přes oblast je plánována výstavba vysokorychlostní železniční tratě; a také 4) v území není vypořádáno vlastnictví některých pozemků.

[2] Krajský soud v Brně nejdříve žalobu odmítl, neboť shledal, že žalobkyně dostatečně netvrdila dotčenost svých veřejných subjektivních práv (usnesení Krajského soudu v Brně

ze dne 21. 5. 2025, č. j. 29 A 80/2024 - 162). Tento rozsudek Nejvyšší správní soud zrušil, neboť dospěl k opačnému závěru, a to že žalobkyně disponuje aktivní legitimací k podání žaloby (rozsudek NSS ze dne 16. 10. 2025, č. j. 1 As 114/2025 - 60).

[3] Krajský soud proto nyní napadeným rozsudkem žalobu věcně projednal a dospěl k závěru, že nezahájení řízení o změně dobývacího prostoru je nezákonným zásahem žalovaného (výrok I. napadeného rozsudku), a uložil mu povinnost toto řízení zahájit (výrok II. tamtéž). Ve zbylé otázce tvrzeného zásahu, který měl spočívat v nezahájení řízení o zrušení dobývacího prostoru, žalobu zamítl (výrok III. tamtéž).

II. Obsah návrhu na přiznání odkladného účinku a vyjádření

[4] Osoba zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností. Současně navrhla, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek (resp. odložil vykonatelnost výroku I. a II.). Uvedla, že žalovaný bude nucen zahájit řízení *ex officio*, a to ještě předtím, než kasační soud přezkoumá zákonnost právního názoru krajského soudu.

[5] Újmu shledala v tom, že vedení řízení se může dotýkat rozsahu oprávnění k dobývání, a tedy i její majetkové sféry. Již samotné zahájení je výrazným zásahem do právní jistoty a do stability existujícího veřejnoprávního režimu dobývacích prostor. Naopak žalobkyni nevznikne újma srovnatelné intenzity, neboť ta může vzniknout až v navazujících řízeních (o povolení hornické činnosti apod.), nikoli samotnou existencí dobývacích prostor. Nadto podle stěžovatelky není výrok II. vykonatelný a realizovatelný ve správním řízení a žalovaný je tedy nucen zahájit řízení s neurčitým předmětem.

[6] Žalovaný se s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ztotožnil.

[7] Žalobkyně s ním naopak nesouhlasí. V řízení má být teprve řešena otázka, zda vůbec má dojít k zúžení dobývacího prostoru, popř. v jakém rozsahu. Zahájení správního řízení podle ní nemá žádný dopad do majetkové sféry stěžovatelky, neboť nemá žádný vliv na rozsah dobývacího prostoru ani na žádná práva stěžovatelky. Ostatně ani žalovaný se proti napadenému rozsudku nebránil.

[8] Stěžovatelka v doplnění návrhu na přiznání odkladného účinku uvedla, že žalovaný již řízení zahájil. Újma, kterou již dříve tvrdila, se stejně jako k zahájení řízení vztahuje k vedení a skončení správního řízení. S ohledem na obvyklou délku řízení o kasační stížnosti je pravděpodobné, že žalovaný v řízení také rozhodne (s ohledem na lhůty pro vydání rozhodnutí). Jestliže soud nepřizná odkladný účinek, řízení se začne procesně rozvíjet, přičemž s ohledem na vysoký počet jeho účastníků budou důsledky obtížně odstranitelné.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s., přiměřeně aplikovatelného na řízení o kasační stížnosti,

pokračování

se odkladný účinek přizná, *jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[10] Z těchto ustanovení vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je podle § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[11] Důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou vždy individuální, závislé pouze na konkrétní situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel, jenž musí konkretizovat, jakou újmu by pro něj znamenal výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí, z jakých konkrétních okolností vznik újmy vyvozuje a uvést její intenzitu. Stěžovatelem uvedená tvrzení musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Hrozící újma přitom musí být závažná a reálná, nikoliv pouze hypotetická a bagatelní.

[12] Odkladný účinek má charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy; je koncipován jako dočasná procesní ochrana stěžovatele jako účastníka řízení před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého soudního, resp. správního rozhodnutí.

[13] Nejvyšší správní soud po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelkou dospěl k závěru, že v tomto případě nejsou podmínky pro přiznání odkladného účinku naplněny.

[14] Stěžovatelka neupřesnila, v čem spočívá újma, která by mohla vzniknout zahájením řízení (nebo jeho vedením), resp. její tvrzení jsou toliko obecná. Nejvyšší správní soud již dříve dovodil, že hrozící „*obtížně řešitelná procesní situace není bezprostředním ohrožením důležitého veřejného zájmu*“ (usnesení NSS ze dne 7. 5. 2021, č. j. 2 Afs 76/2021 - 45, bod 11) a že ani „*hrozba vydání nicotného rozhodnutí v důsledku respektování závazného právního názoru vysloveného městským soudem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatele nepostačuje*“ (usnesení NSS ze dne 10. 4. 2019, č. j. 8 Afs 91/2019 - 29, bod 7). Pokud tedy nepostačuje hrozba vydání tak vadného aktu v návaznosti na závazný názor krajského soudu, jako je nicotné rozhodnutí, tak tím méně může být důvodem pro přiznání odkladného účinku skutečnost, že stěžovatelka považuje napadený rozsudek za nezákonný a výrok za nevykonatelný.

[15] Je také nutno odlišit účinky vedení správního řízení a účinky vydání rozhodnutí. Krajský soud žalovanému nepřikázal, jak konkrétně má v řízení postupovat, a již vůbec ne, jak má v zahájeném řízení rozhodnout. Tvrzená újma na majetkových právech spočívající ve vedení řízení je čistě hypotetická a velmi obecně formulovaná. Zahájením a vedením řízení sice může správní orgán potenciálně zasáhnout do sféry stěžovatelky – ať už majetkové, nebo do její právní jistoty – proto je ostatně osobou zúčastněnou na řízení. Stěžovatelka však netvrdila žádné skutečnosti, které by svědčily o tom, že by tato újma byla zvláště intenzivní nebo nevratná. Na tom nic nemění ani skutečnost, že řízení bude složité, jelikož v něm bude mnoho účastníků řízení. Naopak stěžovatelkou tvrzená újma je pouze obecným důsledkem toho, že jakékoli rozhodnutí krajského soudu nabude právní moci

a orgány veřejné moci jsou povinny se jím řídit. Měla-li by újma spočívat pouze v tom, že správní orgán musí postupovat podle závazného právního názoru krajského soudu, s kterým stěžovatelka nesouhlasí a domáhá se jeho přezkumu, musel by být odkladný účinek přiznáván v podstatě ve všech případech, kdy je podána kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu. To by ale zcela popřelo smysl a účel právní úpravy, která stojí na premise, že odkladný účinek má být přiznán pouze ve výjimečných případech. Zároveň by to popřelo i povahu kasační stížnosti jako mimořádného opravného prostředku.

[16] Nejvyšší správní soud po posouzení návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku dospěl k závěru, že výkon, resp. jiné právní následky napadeného rozhodnutí, pro ni nepředstavuje bezprostředně hrozící újmu. Jelikož nebyla naplněna první z podmínek pro přiznání odkladného účinku, nezabýval se soud splněním zbylých podmínek. Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud stěžovatelce nevyhověl a její kasační stížnosti odkladný účinek podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. nepřiznal.

[17] Podání návrhu na přiznání odkladného účinku podléhá poplatkové povinnosti podle položky č. 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Stěžovatelka nespadá mezi osoby osvobozené od povinnosti soudní poplatek hradit, a proto Nejvyšší správní soud rozhodl dále tak, jak je uvedeno ve výroku č. II. tohoto rozhodnutí. Soudní poplatek činí 1 000 Kč. Ten je možno uhradit v hotovosti na pokladně Nejvyššího správního soudu anebo bezhotovostně převodem na účet Nejvyššího správního soudu č. 3703-46127621/0710, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby je: **1010402426**. Pokud stěžovatelka včas nezaplatí soudní poplatek podle výroku II. tohoto usnesení, bude tuto pohledávku vymáhat celní úřad (§ 8 odst. 1 věta druhá zákona o soudních poplatcích).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. března 2026

Ivo Pospíšil
předseda senátu